

UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"IULIU HAȚIEGANU"
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE FARMACIE

MANUELA BIANCA PAȘCA

**CERCETĂRI ASUPRA ISTORIEI FARMACIILOR
DIN TERITORIUL JUDEȚULUI BIHOR
(FĂRĂ ORADEA)**

**-TEZĂ DE DOCTORAT-
(REZUMAT)**

Conducător științific:

Prof. dr. Honorius Popescu

Membru al Academiei Internaționale de Istoria Farmaciei
Membru de onoare al Academiei de Științe Medicale

PLANUL TEZEI

Introducere.....	4
I. STADIUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII	6
1. Cunoștințele anterioare asupra trecutului farmaceutic general al județului Bihor.....	6
2. Ipoteza de lucru	8
3. Material și metodă	9
4. Scurtă retrospectivă istorică asupra județului Bihor.....	17
II. CERCETĂRI PERSONALE	29
5. Cadrul istoric și legislativ al înființării și evoluției sectorului farmaceutic.....	29
6. Sectorul farmaceutic din teritoriul județului Bihor în perioada comunistă-cadrul istoric și legislativ	39
7. FARMACIILE DIN MUNICIPIILE ȘI ORAȘELE BIHORENE	65
7.1. Istoria farmaciilor din municipiul BEIUȘ	65
7.2. Istoria farmaciilor din municipiul MARGHITA	85
7.3. Istoria farmaciilor din municipiul SALONTA	97
7.4. Istoria farmaciilor din orașul ALEȘD	113
7.5. Istoria farmaciilor din orașul NUCET	118
7.6. Istoria farmaciilor din orașul SĂCUENI.....	119
7.7. Istoria farmaciilor din orașul ȘTEI.....	129
7.8. Istoria farmaciilor din orașul VALEA LUI MIHAI.....	133
7.9. Istoria farmaciilor din orașul VAȘCĂU.....	140
8. FARMACIILE DIN COMUNELE RURALE BIHORENE	145
9. FARMACIILE DIN TERITORIUL JUDEȚULUI BIHOR DUPĂ 1989	180
III. CONCLUZII GENERALE	188
IV. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	192
V. ANEXE	202

CUVINTE CHEIE: *Istoria farmaciei, teritoriul județului Bihor*

REZUMATUL TEXTULUI

Obiectivul tezei este cercetarea istoriei farmaciilor din teritoriul județului Bihor, de la începuturi până în prezent, în scopul reconstituirii istoriei uitate și ocltate a vechilor oficine. Interesul cercetării este justificat de lipsa oricăror date și informații despre înființarea officinelor în orașele mici și în comunele rurale, despre evoluția activității farmaceutice.

În partea generală au fost trecute în revistă cunoștințele anterioare asupra trecutului farmaceutic, sursele de documentare și o scurtă privire istorică asupra județului Bihor.

Partea de cercetări personale cuprinde cinci capitole, numerotate de la 5 la 9, unde sunt expuse rezultatele cercetării referitoare la înființarea farmaciilor și evoluția activității farmaceutice din municipiile, orașele și comunele rurale bihorene sub administrațiile austriacă, austro-ungară, românească și sub diverse schimbări politice.

De-a lungul timpului, teritoriul județului Bihor a fost teatru de luptă și teritoriu stăpânit pe rând de Austria, Austro-Ungaria și România.

În timp ce antichitatea dacică și apoi romană, epoca năvălirilor barbare și stăpânirea turcească au lăsat urme importante în zonă, stăpânirea austriacă instituită la începutul secolului XVIII a declanșat o politică economico-sanitară generatoare de progres, cu rezultate importante și pentru domeniul farmaciei.

Primele informații despre farmaciile din teritoriile românești au atras atenția istoricilor de specialitate abia la finele secolului XIX. Cea dintâi lucrare a fost publicată în 1882 de Róthschnek V. Emil și conține extrem de puține date referitoare la teritoriul Bihorului de azi.

Conferențiarul Iuliu Orient din Cluj a întreprins cercetări asupra primelor activități farmaceutice din Ardeal și Banat și le-a publicat în 1926, 1927 și 1928. În operele d-rului farm. Vasile I. Lipan există numeroase date privind cronologia activității farmaceutice din Bihor. D-na dr. farm. Maria H. Péter a publicat în anul 2002, în limba maghiară o istorie a farmaciilor din Transilvania, teritoriu cuprinzând și Bihorul, în concordanță cu organizarea administrativă din Imperiul Austro-Ungar.

Cu totul remarcabile sunt volumele: *Istoricul farmaciilor din Oradea* de Gheorghe Mermeze și Ancamaria Mermeze (1999) și *Contribuții la istoria farmaciilor orădene* de István Budaházy (2007), care impun limitarea temei de față la istoria farmaciilor din teritoriu.

Legile sanitare promulgate de Imperiul Habsburgic în anii 1770, 1773, 1779, alături de alte măsuri pentru ocrotirea sănătății populației, au creat condițiile de stimulare a înființărilor de farmacii, cu consecințe remarcabile și în Bihor.

Exceptând Oradea, prima farmacie din teritoriul județului Bihor datează din anul 1798, înființată la Săcueni, unde la acea dată funcționa și un spital de stat.

După 1867, Bihorul s-a remarcat între județele vestice ale Transilvaniei printr-o dezvoltare generală mult mai pronunțată și o preponderență a preocupărilor comerciale față de cele industriale, determinată și de poziția geografică favorabilă între estul și vestul Europei. Libertatea comerțului și favorizarea liberei concurențe au contribuit mult la dezvoltarea activităților farmaceutice.

Înființarea farmaciilor a presupus și creșterea numărului farmaciștilor. În această perioadă erau mai puțini farmaciști cu pregătire universitară, de aceea în cele mai multe farmacii pe lângă proprietarul farmacist erau angajați doar studenți, ucenici și servitori.

Pe parcursul secolului al XIX-lea au luat ființă 18 farmacii publice în teritoriul județului Bihor. Numărul lor a crescut simțitor în a doua jumătate a secolului. Majoritatea farmaciilor au fost înființate din inițiativă particulară.

Începând cu secolul al XX-lea și în întreaga perioadă anterioară Marii Uniri, au fost înființate 12 farmacii, tot în condițiile favorizante promovate de Imperiu.

Evoluția farmaciei din teritoriul județului Bihor în secolele XVIII și XIX s-a desfășurat în condițiile specifice de provincie a Imperiului Habsburgic, în care exercitarea după toate regulile artei, administrația și cadrul juridic al exercitării profesiei de farmacist au fost subordonate normelor Farmacopeei Austriece, legilor și decretelor vieneze.

Majoritatea celor care deschideau farmacii doreau ca acestea să fie situate în orașe, la sate rămânând farmaciile vechi, deja instalate. Totuși, în comunele rurale mai mari (cu statut de târg de câmpie), unde exista o farmacie, uneori s-au mai deschis și altele.

Unirea cu Țara, în 1920, a dus la delimitarea Bihorului de teritoriile regiunii geografice atribuite Ungariei. Farmaciile din Bihor au ajuns sub jurisdicția Statului Român, iar din punct de vedere tehnico-științific sub prevederile Farmacopeii Române.

Chiar de la începutul etapei stăpânirii românești în Bihor, numărul farmaciilor a crescut, ca urmare a unei legislații moderne, favorabile și a amplificării învățământului superior de specialitate în România. În aceste condiții, până în 1940 au fost înființate, în doar 20 de ani, 14 farmacii noi, iar după război, încă cinci.

De la sfârșitul secolului XVIII și până la mijlocul secolului XX, pe teritoriul Bihorului s-au înființat și au funcționat, perioade mai lungi sau mai scurte, 50 farmacii, din care 21 situate în actualele municipii și orașe și 29 în comunele rurale, astfel: Beiuș 6, Salonta 5, Valea lui Mihai 3, Aleșd 2, Bratca 2, Episcopia Bihor 2, Marghita 2, Săcueni 2, Sălacea 2, Seleuș 2, Tinca 2, precum și 20 localități cu câte o farmacie.

Până la naționalizare, majoritatea proprietarilor de farmacii și a farmaciștilor în general, erau de origine etnică: maghiari, evrei și sași, datorită poziției lor sociale favorizante față de români. Români vor deveni majoritari în acest domeniu abia în perioada comunistă.

În timpul celui de-al doilea Război Mondial mulți dintre evrei au fost deportați (cei din teritoriul ocupat) și au murit în lagărele de concentrare. Farmaciile lor au fost luate de statul maghiar și date unor farmaciști maghiari.

Instaurarea unui regim politic de tip sovietic, după terminarea celui de-al doilea Război Mondial, a avut consecințe și în domeniul farmaciilor publice, care au fost etatizate în baza a două decrete și anume: Decretul nr. 134 din 2 aprilie 1949 pentru naționalizarea farmaciilor urbane, a depozitelor de medicamente și a altor unități farmaceutice; respectiv Decretul 418/1953, prin care se naționalizează farmaciile din mediul rural. În baza acestor decrete farmaciile au fost transformate în farmacii de stat. În locul vechilor denumiri și firme, farmaciile devin fără personalitate, sunt numerotate, iar numele foștilor proprietari și renumele pe care mulți și-l construiseră cu greu de-a lungul timpului, au fost șterse din memoria colectivă. Nu li s-a permis nici măcar să rămână angajați în fostele lor instituții.

Anterior naționalizării, la 16 septembrie 1948 a fost înființat la București, depozitul de stat de produse farmaceutice Centrofarm, transformat în 1949 în societate comercială de stat, cu 17 filiale, sau Oficii Farmaceutice Regionale, care vor prelua toate farmaciile din raza de activitate. În zona Bihorului, atribuțiile de proprietate, organizare și aprovizionare au revenit Oficiului Farmaceutic Oradea. Această organizare a rețelei farmaceutice s-a păstrat în linii mari până în anul 1989.

Activitatea din farmaciile naționalizate a fost grevată de limitarea drastică a importului de medicamente și materii prime, de dezvoltarea exagerată a lucrărilor de receptură și de lipsa cronică a produselor farmaceutice de tot felul, ca urmare a planificării centralizate și a imposibilității respectării ei.

Pentru asigurarea asistenței sanitare în toate zonele, s-au construit noi spitale, dispensare, policlinici teritoriale, farmacii, laboratoare, etc. Prin investițiile alocate județului Bihor, au fost reamenajate și modernizate farmaciile existente.

Revoluția din decembrie 1989 a generat reapariția proprietății private și în domeniul farmaceutic prin Legea 31/1990.

În prezent, numărul farmaciilor private a crescut foarte mult, comparativ cu anii precedenți. Au fost adoptate noi legi, ordine și dispoziții armonizate cu standardele Uniunii Europene. În anul 2010, numărul farmaciilor publice din teritoriul județului Bihor este 235, din care 100 în mediul rural și 135 în mediul urban (102 în Oradea).

După regimul de proprietate, este de menționat că vechile farmacii erau personale, orașenești și cu drept real. Statutul de proprietate cu „*drept real*” a făcut posibil transferul direct și imediat al farmaciei, de-a lungul timpului, de la farmaciști la persoane din afara

profesiei, sau la societăți comerciale și bancare, apoi din nou la farmaciști. În acest fel, activitatea farmaciei pare să fi fost neîntreruptă.

Pe parcursul timpului, rolul farmacistului de preparator al remediilor s-a diminuat, odată cu dezvoltarea industriei farmaceutice. Aceasta a permis ca în activitatea sa farmacistul să dedice mai mult timp pacienților fiindu-le un consilier apropiat în ceea ce privește medicamentul, modul de administrare al acestuia, posibilele reacții adverse, sau noutățile terapeutice apărute, de care sub recomandarea medicului curant, poate beneficia.

Teza are o extindere de 201 pagini, 16 tabele și 105 figuri, se încheie cu concluzii generale și cu lista celor 176 de referințele bibliografice.

În copie sunt anexate trei articole cu subiecte din cercetările efectuate pentru teză, publicate *in extenso* în revista Clujul Medical.

CURRICULUM VITAE

1. **Nume și prenume:** PAȘCA MANUELA BIANCA

2. **Data și locul nașterii:** 13.01.1978, Salonta

3. **Starea civilă:** căsătorită, 2 copii

4. **Adresa:** Oradea, Transilvaniei nr.35, bloc AN59, ap.2.

5. **Telefon:** 0745516629, 0358418721, medbors@yahoo.com, biancapasca28@yahoo.com

6. Studii:

Nr. crt.	Instituția de învățământ superior	Domeniul	Perioada	Titlul acordat Grade/diplome obținute
1.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	Farmacie	2006-prezent	Doctorand
2.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	Farmacie Clinică	2008	Diplomă Farmacist specialist
3.	Universitatea din Oradea D.P.P.P.D.	Formarea profesorilor	2007-2008	Diplomă de Master
4.	Universitatea din Oradea, Facultatea de Medicină și Farmacie	Exercitarea funcției de farmacist șef	2005	Atestat socio-profesional
5.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	Studiul și analiza medicamentului	2003-2004	Diplomă de Master
6.	Universitatea din Oradea, Facultatea de Medicină și Farmacie	Sănătate-Farmacie	1996-2001	Diplomă de Licență
7.	Liceul teoretic “Mihai Eminescu”, Oradea	Chimie-Biologie	1992-1996	Diplomă de bacalaureat

7. Experiența profesională:

Nr. crt.	Instituția	Domeniul	Perioada	Postul didactic/ postul profesional
1.	Universitatea din Oradea, Facultatea de Medicină și Farmacie	Farmacie/Chimie farmaceutică	2004-prezent	Asistent universitar
2.	Farmacia „Medica Plus” Județul Bihor	Sănătate	2001-prezent	Farmacist

8. Activitatea științifică:

❖ **Coautor la 1 îndrumător de laborator în domeniul Chimie farmaceutică:**

1. Georgeta Șerban, Tunde Horvath, **Bianca Pașca**, „Identificarea unor clase de substanțe medicamentoase prin metode chimice și fizico-chimice: ghid practic”, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-973-759-907-0, 146 p, 2009

❖ **Capitol publicat în volume colective:**

1. **Bianca Pașca**, Otilia Bradea, „*Îndrumător de practică în farmacie pentru studenții anului V*, coordonator prof.univ.dr.farm. Laura Vicaș, *cap.3: Recepția calitativă a substanțelor medicamentoase*, p.17-21, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-973-759-735-9, 2009

❖ **9 lucrări publicate in extenso în reviste din țară dintre care cele mai reprezentative sunt:**

1. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Cristina Benedek, Honorius Popescu, *Farmaciile și farmaciștii din Tileagd (Bihor) de-a lungul timpului*, Revista Clujul Medical vol. 83/nr. 4, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu, p-ISSN 1222-2119, e-ISSN 2066-8872, p. 716-719, 2010
2. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Honorius Popescu, *Farmaciile din Salonta județul Bihor-schiță istorică*, Revista Clujul Medical vol. 83/nr. 2, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu, p-ISSN 1222-2119, e-ISSN 2066-8872, p. 354-357, 2010
3. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Honorius Popescu, *Farmaciile bihorene din afara Oradei în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea*, Revista Clujul Medical vol. 83/nr. 1, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu, p-ISSN 1222-2119, e-ISSN 2066-8872, p. 190-193, 2010

❖ **18 participări cu lucrări la congrese și manifestări științifice dintre care cele mai reprezentative sunt:**

1. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Cristina Benedek, Honorius Popescu, *History of Pharmacies in Tinca, Bihor county* - rezumat, Acta Medica Marisiensis, vol. 56, supliment 2, dedicat Congresului național de farmacie din România, ediția a XIV-a, ISSN 2068-3324, p. 138, 2010
2. **Pașca Bianca**, Gîtea Daniela, Uivarosan Diana, „*Farmacoterapia în infecțiile ginecologice produse de Trichomonas*”, Conferința româno-germană de obstetrică-ginecologie, Concepte actuale în obstetrică-ginecologie, sub redacția Petru Chitulea, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-606-10-0006-7, pag. 253-258, 2010
3. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Ciprian Iovan, „*Farmacia Mântuitorul, cea mai veche farmacie din Tinca*”, Zilele Farmaceutice Orădene ediția a-III-a, Noi provocări în practica farmaceutică, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-973-759-891-2, pag. 211-215, 2009

9. Cursuri postuniversitare:

❖ **25 participări la cursuri postuniversitare în perioada 2001-2010, dintre care cele mai reprezentative sunt:**

1. *„24 ore cu Arcoxia“ și „Triderm-Elocom în afecțiunile dermatologice“*, curs organizat de Colegiul farmaciștilor din România, cu sprijinul Merck Sharp & Dohme, 2010
2. *Actualități privind terapia anti-aging*, curs organizat de Colegiul farmaciștilor din România, 2009
3. *Rolul farmacistului în asistența bolnavului hipertensiv*, curs organizat de Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu din Cluj-Napoca, 2004

10. Membru al asociațiilor profesionale:

- ❖ 2001 - Membru al Colegiului Farmaciștilor din județul Bihor
- ❖ 2002 - Membru în Societatea de Chimie din România
- ❖ 2002 - Membru în Societatea de Științe Farmaceutice din România
- ❖ 2009 - Membru în Societatea de Etnofarmacologie din România
- ❖ 2009 - Membru în Societatea de Istoria Farmaciei

11. Limbă străină cunoscută:

- ❖ Engleză nivel mediu.

**UNIVERSITY OF MEDICINE AND PHARMACY
“IULIU HAȚIEGANU” CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF PHARMACY**

MANUELA BIANCA PAȘCA

**RESEARCHES ON THE HISTORY OF PHARMACIES
IN THE TERRITORY OF BIHOR COUNTY
(EXCEPT ORADEA)**

**-DOCTORAL THESIS-
(ABSTRACT)**

Scientific Director:

Prof. dr. Honorius Popescu

Member of the International Academy of the History of Pharmacy
Member of honor of the Academy of Medical Sciences

-2011-

PLAN OF THE THESIS

Introduction	4
I. CURRENT STAGE OF KNOWLEDGE	6
1. Previous knowledge of the general pharmaceutical past of Bihor county.....	6
2. Working hypothesis.....	8
3. Material and method.....	9
4. Short historical retrospective of Bihor county.....	17
II. PERSONAL RESEARCHES	29
5. Historical and legislative background of the foundation and evolution of the pharmaceutical sector.....	29
6. The pharmaceutical sector in the territory of Bihor county in the communist period- historical and legislative background	39
7. PHARMACIES IN THE CITIES AND TOWNS OF BIHOR COUNTY	65
7.1. History of pharmacies in BEIUȘ city	65
7.2. History of pharmacies in MARGHITA city	85
7.3. History of pharmacies in SALONTA city	97
7.4. History of pharmacies in ALEȘD town.....	113
7.5. History of pharmacies in NUCET town	118
7.6. History of pharmacies in SĂCUENI town	119
7.7. History of pharmacies in ȘTEI town	129
7.8. History of pharmacies in VALEA LUI MIHAI town	133
7.9. History of pharmacies in VAȘCĂU town	140
8. PHARMACIES IN THE RURAL COMMUNES OF BIHOR COUNTY	145
9. PHARMACIES IN THE TERRITORY OF BIHOR COUNTY AFTER 1989	180
III. GENERAL CONCLUSIONS	188
IV. BIBLIOGRAPHIC REFERENCES	192
V. ANNEXES	203

KEY WORDS: *history of pharmacy, territory of Bihor county*

ABSTRACT OF THE THESIS

The aim of the thesis is the research of the history of pharmacies of Bihor county from the beginnings to the present time, in order to reconstruct the forgotten and hidden history of old pharmacies.

The interest of the research is justified by the absence of any information on the foundation of pharmacies in small towns and rural communes and on the evolution of pharmaceutical activity.

The general part contains a review of the previous knowledge of the pharmaceutical past, of documentary sources, and a short historical view of Bihor county.

The part of personal researches includes five chapters, numbered from 5 to 9, which present the results of the research on the foundation of pharmacies and the evolution of pharmaceutical activity in the cities, towns and rural communes of Bihor county under Austrian, Austro-Hungarian, Romanian administration and under the conditions of various political changes.

During the course of time, the area of Bihor county was a theater of war and a territory under the successive rule of Austria, Austria-Hungary and Romania.

While Dacian and Roman antiquity, the era of barbarian invasions and the Turkish rule left important traces in the area, the Austrian domination instituted at the beginning of the 18th century triggered an economic and health policy that generated progress, with important consequences on the field of pharmacy.

The early information on pharmacies in the Romanian regions attracted the interest of the historians of pharmacy only in the late 19th century. The first work was published in 1882 by Róthschnek V. Emil and contains extremely few data referring to the territory of the present Bihor county.

The Associate Professor Iuliu Orient from Cluj initiated researches on the first pharmaceutical activities in Transylvania and Banat and published them in 1926, 1927, and 1928. The works of Dr. pharm. Vasile I. Lipan include many data regarding the chronology of the pharmaceutical activity in Bihor. Dr. pharm. Maria H. Peter published in 2002 in Hungarian a history of pharmacies in Transylvania, a territory which included Bihor county according to the administrative organization of the Austro-Hungarian Empire.

The volumes *Istoricul farmaciilor din Oradea* by Gheorghe Mermeze and Ancamaria Mermeze (1999) and *Contribuții la istoria farmaciilor orădene* by István Budaházy (2007) are outstanding, limiting the present topic to the history of pharmacies in the territory.

The health laws promulgated by the Habsburg Empire in 1770, 1773, 1779, along with other measures for the protection of the population's health, created the conditions for

the stimulation of the foundation of pharmacies, with remarkable consequences in Bihor county.

Except for Oradea, the first pharmacy in the territory of Bihor county dates back to 1798 and was founded in Săcueni, where a state hospital also functioned at that time.

After 1867, Bihor county distinguished itself among the Western Transylvanian counties by a much more intense general development and a predominance of trade compared to industry, due to its favorable geographical position between the East and West of Europe. The freedom of trade and the favoring of free competition significantly contributed to the development of pharmaceutical activities.

The foundation of pharmacies involved an increase in the number of pharmacists. During this period, there were fewer pharmacists with university training, so most pharmacies employed only students, apprentices and servants in addition to the owner pharmacist.

During the 19th century, 18 public pharmacies were founded in the territory of Bihor county. Their number significantly increased in the second half of the century. The majority of the pharmacies were created on a private initiative.

Starting with the 20th century and throughout the period preceding the Great Union, 12 pharmacies were founded, under the favoring conditions promoted by the Empire.

The evolution of pharmacies in the territory of Bihor county in the 18th and 19th centuries occurred under the specific conditions of a province of the Habsburg Empire, where the administration and the legal framework of the exercise of the profession of pharmacist were subordinated to the norms of the Austrian Pharmacopoeia, to the Viennese laws and decrees.

The majority of those who opened new pharmacies wanted them to be situated in towns, while old, already established pharmacies remained in the villages. However, in larger rural communes (plain market towns) where there was a pharmacy, other pharmacies were sometimes opened.

The Great Union with the Country, in 1920, led to the separation of Bihor county from the territories of the geographical region attributed to Hungary. The pharmacies of Bihor came under the jurisdiction of the Romanian State and, from a technical and scientific point of view, under the provisions of the Romanian Pharmacopoeia.

From the very beginning of the Romanian rule in Bihor, the number of pharmacies increased as a result of favorable modern laws and of the development of higher pharmaceutical education in Romania. Under these circumstances, 14 new pharmacies were founded in only 20 years, until 1940, and after the war, another five pharmacies were opened.

From the end of the 18th century to the mid-20th century, 50 pharmacies were founded and functioned for longer or shorter time periods in Bihor county, of which 21 were situated in the present cities and towns and 29 in rural communes, as follows: Beiuș 6, Salonta 5, Valea lui Mihai 3, Aleșd 2, Bratca 2, Episcopia Bihor 2, Marghita 2, Săcueni 2, Sălacea 2, Seleuș 2, Tinca 2, as well as 20 localities with one pharmacy each.

Until the nationalization, the majority of the owners of pharmacies and pharmacists in general were of Hungarian, Jewish and Saxon origin, due to their favorable social position compared to that of Romanians. Romanians will become a majority in this area only in the communist period.

During World War II, many Jews (those from the occupied territory) were deported and died in concentration camps. Their pharmacies were taken over by the Hungarian state and given to Hungarian pharmacists.

The institution of a Soviet political regime after the end of World War II also had consequences on public pharmacies, which were nationalized based on two decrees: Decree no. 134 of 2 April 1949 for the nationalization of urban pharmacies, drug warehouses and other pharmaceutical units; Decree 418/1953, by which rural pharmacies were nationalized. Based on these decrees, pharmacies became state property. The old names and signs of the pharmacies were replaced by numbers, pharmacies lost their personality, and the names of their former owners as well as the reputation they had built in time disappeared from the collective memory. They were not even allowed to remain as employees in their former institutions.

Prior to nationalization, on 16 September 1948, the "Centrofarm" State Warehouse of pharmaceutical products was founded in Bucharest, which was transformed in 1949 into a state commercial unit, with 17 branches or Regional Pharmaceutical Offices that took over all pharmacies within their range of activity. In the Bihor area, the Oradea Pharmaceutical Office was invested with property, organization and supply responsibilities. This organization of the pharmaceutical network was roughly maintained until 1989.

Activity in nationalized pharmacies was affected by the drastic limitation of imported drugs and raw materials, by the excessive development of formulation work and the chronic absence of various pharmaceutical products, as a result of centralized planning and the impossibility to respect it.

In order to ensure health care in all the areas, new hospitals, dispensaries, territorial polyclinics, pharmacies, laboratories were built. Through the investments allocated to Bihor county, the existing pharmacies were restructured and modernized.

Following the Revolution of December 1989, private property was reintroduced in the pharmaceutical field by Law 31/1990.

At present, the number of private pharmacies has significantly increased compared to previous years. New laws, orders and dispositions harmonized with the European Union standards have been adopted. In 2010, the number of public pharmacies in Bihor county was 235, of which 100 in rural areas and 135 in urban areas (102 in Oradea).

According to the property regime, it should be mentioned that old pharmacies were personal, urban and real right property. The "real right" property status allowed during the course of time the direct and immediate transfer of a pharmacy from pharmacists to persons outside this profession or to commercial and banking societies, then to pharmacists again. In this way, the pharmacy activity seems to have been uninterrupted.

With the development of pharmaceutical industry, the role of the pharmacist as a drug preparer has diminished. This has allowed pharmacists to dedicate more time to patients, being close advisers regarding drugs, their mode of administration, possible adverse reactions or new therapies from which the patients can benefit at the doctor's recommendation.

The thesis extends over 201 pages, including 16 tables and 105 figures, and ends with the general conclusions and the list of the 176 bibliographic references.

Three articles on subjects related to the researches performed for the thesis, published *in extenso* in the "Clujul Medical" journal, are enclosed.

CURRICULUM VITAE

1. Last name, first name: PAȘCA MANUELA BIANCA

2. Date and place of birth: 13.01.1978, Salonta

3. Marital status: married, 2 children

4. Address: Oradea, Str. Transilvaniei 35, bl. AN59, ap.2.

5. Telephone: 0745516629, 0358418721, medbors@yahoo.com, biancapasca28@yahoo.com

6. Education:

No.	Higher education institution	Field	Period	Title granted Degree/diploma obtained
1.	“Iuliu Hațieganu” University of Medicine and Pharmacy Cluj-Napoca	Pharmacy	2006-present	PhD student
2.	“Iuliu Hațieganu” University of Medicine and Pharmacy Cluj-Napoca	Clinical Pharmacy	2008	Diploma of specialist pharmacist
3.	University of Oradea D.P.P.D.	Teacher training	2007-2008	Master diploma
4.	University of Oradea, Faculty of Medicine and Pharmacy	Exercise of the function of chief pharmacist	2005	Socio-professional certificate
5.	“Iuliu Hațieganu” University of Medicine and Pharmacy Cluj-Napoca	Study and analysis of drugs	2003-2004	Master diploma
6.	University of Oradea, Faculty of Medicine and Pharmacy	Health- Pharmacy	1996-2001	Licence diploma
7.	“Mihai Eminescu” Theoretical High School, Oradea	Chemistry- Biology	1992-1996	Baccalaureate diploma

7. Professional experience:

No.	Institution	Field	Period	Didactic/ professional position
1.	University of Oradea	Pharmacy/Pharmaceutical chemistry	2004-present	Instructor
2.	„Medica Plus” pharmacy Bihor county	Health	2001-present	Pharmacist

8. Scientific activity:

❖ **Co-author of a laboratory guide in pharmaceutical chemistry:**

1. Georgeta Șerban, Tunde Horvath, **Bianca Pașca**, „*Identificarea unor clase de substanțe medicamentoase prin metode chimice și fizico-chimice: ghid practic*”, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-973-759-907-0, 146 p, 2009

❖ **Chapter published in collective volumes:**

1. **Bianca Pașca**, Otilia Bradea, „*Îndrumător de practică în farmacie pentru studenții anului V*, coordonator prof.univ.dr.farm. Laura Vicaș, *cap.3: Recepția calitativă a substanțelor medicamentoase*, p.17-21, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-973-759-735-9, 2009

❖ **9 papers published in extenso in Romanian journals, of which the most representative are:**

1. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Cristina Benedek, Honorius Popescu, *Farmaciile și farmaciștii din Tileagd (Bihor) de-a lungul timpului*, Revista Clujul Medical vol. 83/nr. 4, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu, p-ISSN 1222-2119, e-ISSN 2066-8872, p. 716-719, 2010
2. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Honorius Popescu, *Farmaciile din Salonta județul Bihor-schiță istorică*, Revista Clujul Medical vol. 83/nr. 2, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu, p-ISSN 1222-2119, e-ISSN 2066-8872, p. 354-357, 2010
3. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Honorius Popescu, *Farmaciile bihorene din afara Oradiei în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea*, Revista Clujul Medical vol. 83/nr. 1, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu, p-ISSN 1222-2119, e-ISSN 2066-8872, p. 190-193, 2010

❖ **18 participations with papers in congresses and scientific meetings, of which the most representative are:**

1. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Cristina Benedek, Honorius Popescu, *History of Pharmacies in Tinca, Bihor county* - abstract, Acta Medica Marisiensis, vol. 56, supplement 2, dedicated to the National Congress of Pharmacy, XIVth edition, ISSN 2068-3324, p. 138, 2010
2. **Pașca Bianca**, Gîtea Daniela, Uivarosan Diana, „*Farmacoterapia în infecțiile ginecologice produse de Trichomonas*”, Conferința româno-germană de obstetrică-ginecologie, Concepte actuale în obstetrică-ginecologie, sub redacția Petru Chitulea, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-606-10-0006-7, p. 253-258, 2010
3. **Bianca Pașca**, Daniela Gîtea, Ciprian Iovan, „*Farmacia Mântuitorul, cea mai veche farmacie din Tinca*”, Zilele Farmaceutice Orădene ediția a-III-a, Noi provocări în practica farmaceutică, Editura Universității din Oradea, ISBN 978-973-759-891-2, p. 211-215, 2009

9. Postgraduate courses:

❖ **25 participations in postgraduate courses in the period 2001-2010, of which the most representative are:**

1. *"24 hours with Arcoxia" and "Triderm-Elocom in dermatologic disorders"*, course organized by the Romanian College of Pharmacists, with the support of Merck Sharp & Dohme, 2010
2. *Current issues regarding anti-aging therapy*, course organized by the Romanian College of Pharmacists, 2009
3. *Role of the pharmacist in the care of hypertensive patients*, course organized by the "Iuliu Hațieganu" University of Medicine and Pharmacy Cluj-Napoca, 2004

10. Member of professional associations:

- ❖ 2001 – Member of the College of Pharmacists of Bihor county
- ❖ 2002 – Member of the Romanian Society of Chemistry
- ❖ 2002 – Member of the Romanian Society of Pharmaceutical Sciences
- ❖ 2009 – Member of the Romanian Society of Ethnopharmacology
- ❖ 2009 – Member of the Society of the History of Pharmacy

11. Foreign languages:

- ❖ English, medium level.